

A magyar szakirodalom viszonylag keveset foglalkozik orosz grafológiával, jóllehet annak fejlődése és újbóli elterjedése az elmúlt közel két évtized során egyértelműen érzékelhető. Minderről aktívan tevékenykedő grafológusok, különböző grafológiai műhelyek és szolgáltatások, valamint sok-sok kiadott könyv tanúskodik. Az interneten bőséges anyag található az orosz grafológia helyzetéről, annak oroszországi megítéléséről, a grafológusok munkájáról és a legutóbbi időkben elért eredményeikről.

Írásvizsgálat a tiltott időszakban

A sztálini időszakban Csipkerózsika-álomba zuhant orosz grafológia fejlődése több évtizedre megtorpant. Más nemkívánatos tudományokkal együtt a grafológiára, mint személyiségfeltáró íráselemzésre is rákerült a „betiltva” bélyegző, s ez a Szovjetunió széthullásáig lényegében ott is maradt. A szigorúan és mereven materialista megközelítés az íráselemzésnek csakis a technikai eszközök és egzakt mérések útján megvalósuló ágát, azaz az írásazonosítást (pocserkovegyenyije) tartotta tudományosnak és megengedhetőnek. Érdemes megjegyezni, hogy e területen a szovjet kriminológusok-írásvizsgálók igen jelentős eredményeket értek el, melyeket a szocialista országok is átvettek. Minderről könnyen meggyőződhetünk, ha fellapozzuk dr. Vass Kálmán és dr. Kiss Lajos ma is alapművekként kezelt könyveinek irodalomjegyzékét.

Azonban a magyarországi helyzethez hasonlóan, elvéve a szovjet birodalom területén is akadtak lelkes műkedvelők, akiknek köszönhetően a michoni grafológia parazsa mégsem aludt ki véglegesen. Bár szovjet polgár részére a nyugati szakirodalom gyakorlatilag elérhetetlen volt, de a 20-as évek végéig kiadott orosz grafológiakönyvek megőrizték az addig elért és össze-

gyűjtött orosz grafológiai tudást. E tudomány számos illegális művelője között említhető meg Jakov Abramovics Garelik, aki 1947-ben egy lerombolt házban talált rá egy Zujev-Inszarov könyvre. A kezdeti orosz grafológia legelterjedtebb műve alapján Galerik autodidakta módon sajátította el a tiltott tudományt, majd később saját gyakorlati tapasztalataival folyamatosan továbbfejlesztette azt. Ahogyan nemrégiben saját maga is beszámolt erről, a szovjet időszakban folyamatosan tevékenykedett – tudományként, s nem valamiféle kuruzslásként alkalmazva a grafológiát.

A grafológia újjáéledése

Az 1990-es évek nagy politikai és gazdasági változásai áttörést hoztak sok, korábban tabuként kezelt területen is, így a grafológia is egyre inkább hozzáférhetővé vált az érdeklődők számára. A kezdetet a régi orosz kiadványok újranyomatása jelentette, így 1990-ben Moszkvában Majackij 1907-es Grafologija (Grafológia) könyvét, 1992-ben Kijevben Zujev-Inszarov 1926-os *Pocserk i licsnoszty* (Kézírás és személyiség) című könyvét adták ki.

Az új korszak első saját terméke 1995-ben látott napvilágot, amikor Julija Petroszjan és Arman Petroszjan a Tverszki Vállalkozási Egyetem filozófusai *Kak razgovority pocserk* (Hogyan bírjuk szóra a kézírást) címmel könyvet írt a gyakorlati grafológiáról. A könyv tudományos tárgyilagossággal, 95 írásmintával szemléltetve mutatja be a grafológia lehetőségeit a személyiség feltárása területén, kitérve a főbb írásjegyek értelmezésére is. Konkrét módszertani leírásokat azonban nem tartalmaz. A könyv fejezetcímei: 1. A kézírás struktúrája; 2. A jegyek architektikája; 3. A kéz dinamikája; 4. Az emberi „én”; 5. A személyes aláírás. A

könyv mellékletében a fő fejezetek szerinti tagolásban egy diagnosztikai táblázat található.

Két évvel később a 60-as évek ismert amerikai grafológusa, Dorothy Sara egyik művét fordították oroszra

Tajni

pocserka (A

kézírás titkai) címen, s

ez tekinthető az első, amerikai és európai grafo-

lógia szerinti, gyakorlat-

ban is hasz-

nálható orosz nyelvű könyvnek.

A 90-es évek végéig grafológusokról még nem igen beszélhetünk

Oroszországban, grafológiai képzésről pedig egyáltalán nem. Az új tudomány iránt mindenekelőtt a pszichológusok kezdtek érdeklődni, megtapasztalván az írásban rejlő pszichodiagnosztikai lehetőségeket. Az első, magukat grafológusként feltüntető szakemberek valójában a rendelkezésükre álló hazai és külföldi szakirodalom alapján, önképzés útján sajátították el a szakma rejtelmait, és kezdték azt a gyakorlatban is alkalmazni. E grafológusok közül mindenekelőtt az Ukrajnában élő Vlagyimir Taranyenko és az szentpétervári Ilja Scsogoljev nevének kell megemlíteni. Taranyenko *Pocserk, portret, harakter* (Kézírás, portré, jellem) című könyve 2001-ben jelent meg Kijevben, melyet azóta több újabb kiadás követett. A számtalan népszerű tudományos pszichológiai könyv szerzője, Ilja Scsogoljev 2003 óta foglalkozik grafológiával. 2004-ben már két könyve is megjelent *Tajni pocserka* (A kézírás titkai), illetve

Dorothy Sara orosz nyelvű fordított könyvének címlapja (A kézírás titkai, 1997)

16 *tyipov licsnosztyi – 16 tyipov pocserka* (16 személyiség típus – 16 kézírás típus) címmel. A fiziognómiával (arcelemzéssel, vizuális diagnosztikával) is foglalkozó, rendkívül sokoldalú fiatal pszichológus könyveit nemcsak Oroszországban, hanem annak határain túl is kiadják, ma már bőven meghaladva a 100 ezres összpéldányszámot. Mindez azonban Scsogoljev kiemelkedő egyéni képességeit szemlélteti, ám a grafológia helyzete és megítélése Oroszországban sajnos ezzel együtt sem sokat változik.

A grafológia nem csak az örökös szkeptikusok, de a szakemberek bizonyos köreiből is gyakran minősül hamis tudománynak, sarlátásnak. Jurij Molcsanov pszichológus, pszichodráma-terapeuta egyik, interneten is olvasható dolgozatában (<http://www.t-room.ru/grafologia.html>) nagy igyekezettel próbálja ízekre szedni a grafológia tudományossága mellett felsorakoztatott érveket. Ennek ellenére a grafológia iránt érdeklődők Oroszországban az utóbbi időben olyan nagy horderejű vállalkozás részei lehetnek, mint az Inessza Goldberg által vezet projekt, amely felbecsülhetetlen mértékben járul hozzá a tudományos grafológia oroszországi megalapozásához.

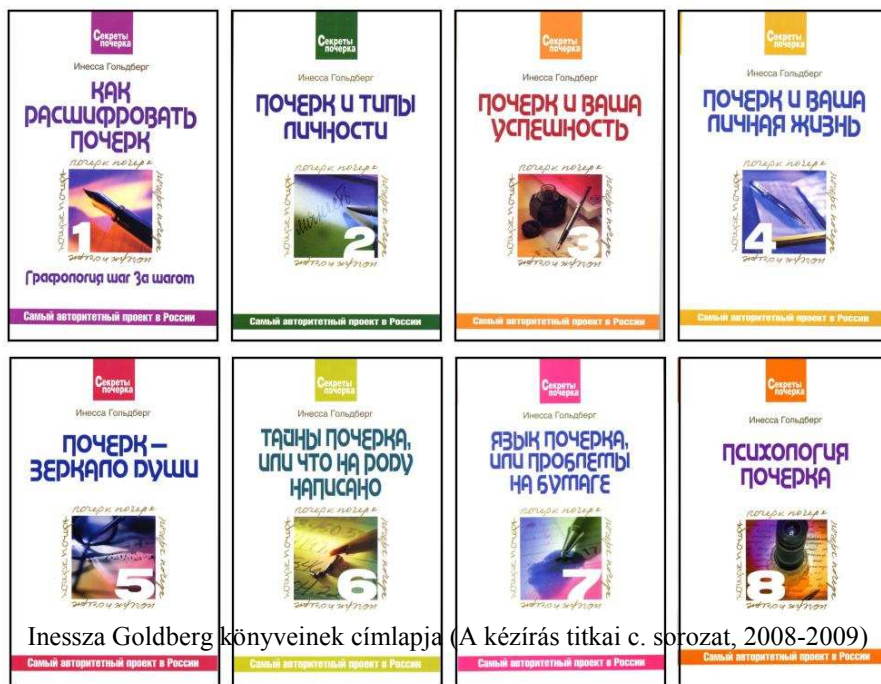
Ilja Scsogoljev egyik könyvének címlapja (A kis betűtől a nagy sorsig)

Inessza Goldberg missziója

Az urali Permben 1974-ben született Inessza Goldberg középiskolái befejeztével, 1991-ben Izraelbe távozott és azóta is ott él. A tel-avivi Egyetemen filozófiát és klasszikus kultúrát, majd a Kibbutzim College-ben pszichológiát és pszichopatológiát tanult. Grafológusi oklevelet az izraeli Tudományos Grafológiai Társaságnál szerzett 1999-ben, s azóta folyamatosan foglalkozik grafológiával. Jelenleg saját izraeli ügynökségén kívül egy moszkvai grafológiai iskolát is vezet, ahol főként pszichológusokból álló első tanítványai már gyakorló grafológusokként elemzik a kézírásokat. Inessza 2006-ban nagy vállalkozásba kezdett: elhatározta, hogy harcba száll a szülőhazájában még mindig egy helyben topogó grafológia elismertetéséért, s ehhez valamennyi szükséges feltételt megteremti. Tervei között szerepel a grafológia széleskörű megismerte-

tése, népszerűsítése, majd egy moszkvai grafológiai iskola megalapítása, illetve mindezekhez megfelelő háttérodalom létrehozása. Kétnyelvű honlapot indított, orosz nyelven is részletesen bemutatva a nyugati grafológiát, annak gyakorlati alkalmazási területeit, az elemzés módszertanát. Mindezt konkrét elemzésekkel szemlélteti és egy fórumot is létrehozott, ahol egyebek mellett ingyenes online konzultációra is lehetőséget ad. Ez utóbbi –időközben kinevelt munkatársainak bevonásával – jelenleg is eredményesen működik, s mint ilyen, világviszonylatban is egyedülálló szolgáltatásnak mondható. Ugyancsak páratlan teljesítménynek tekinthető Inessza Goldberg *Szekreti pocserka* (A kézírás titkai) című, nyolc kötetből álló grafológiai sorozata, amely az elmúlt másfél év során jelent meg Moszkvában. E könyvek olyan átfogó, mindenre kiterjedő, és a tudományos grafológiával szemben támasztott valamennyi követelményt kielégítő alkotásnak tekinthetők, amelyek méltán képezhetik az oroszországi grafológiai képzési rendszer kielégítő szakirodalmi-módszertani bázisát. A könyvek címei: 1. Hogyan értelmezzük a kézírást, avagy grafológia lépésről lépésre; 2. Kézírás és személyiség típusok; 3. Kézírás

Inessza Goldberg könyveinek címlapja (A kézírás titkai c. sorozat, 2008-2009)

és sikeresség; 4. Kézírás és magánélet; 5. Kézírás – a lélek tükré; 6. A kézírás titkai – Ami meg van írva számunkra; 7. A kézírás nyelve, avagy problémák a papíron; 8. A kézírás pszichológiája.

Grafológia az interneten

A „*графология*” (grafológia) szóra az egyik közkedvelt kereső 70.200 találatot hoz, míg az „*анализ почерка*” (íráslemezés) kifejezésre 55.600-at. Ugyanezek a találati számok magyar nyelv esetében 540.000, illetve 47.500. A videomegosztók kínálata orosz nyelven meglehetősen szegény, viszont az Inessa Goldberg egyes tévészerpléseit bemutató anyagok (YouTube kódok: Y9av1foIZRc, fN□cg94IGiQ, ElaiTwVyCLs, a2O43Zlx9-4) mindenképpen érdekesek az orosz nyelvet értőknek.

A grafológiai tárgyú honlapok tekintetében – szakmai és tartalmi/mennyiségi szempontok alapján – a legértékesebbek szintén Inessa Goldberg nevéhez fűződnek, mindenekelőtt az ügynökségének Izraelben regisztrált oldala: <http://grafologia.co.il/ru/>, illetve moszkvai iskolájáé: <http://grafologia□msk.ru/>. Komoly grafológiai írások olvashatók a Zsurnal Pszihologiji (Pszichológiai Újság) grafológia rovatában (<http://www.psychology.su/category/graphology/>), melyet ugyancsak Inessa vezet. Nagyon érdekes honlapja van Inessa tanítványának, Olga Dobrjazkonak (<http://grafoanaliz-pocherka.ru/joom/>). Feltétlenül érdemes ellátogatni Ilja Scsogoljev (<http://www.ilyaschegolev.com>), valamint Vlagyimir Taranyenko oldalára (<http://www.corvus.com.ua/analiz>) is. Bekukkanthatunk a Dmitrij Szmiszlov nevével jelzett grafológiai sarokba (<http://vidpsy.mrsei.ru/graf1.htm>), és érdekességképpen az orosz poligrafológusok oldalaira is (<http://www.obmananet.kz/grap/>, <http://poligraf□kz.narod.ru/pages/grafologia.html>, <http://www.ldsiberia.ru/>). A könnyen

érthető bemutatást kedvelők cikksorozatot olvashatnak a grafológiáról (<http://www.tests.org.ua/grafology.php>), és a tesztek iránt érdeklődők is találhatnak az interneten orosz nyelvűeket (<http://psyhotests.ru/archives/49>, <http://tests.follow.ru/index.php?mode=details&id=211>). A grafológia üzleti alkalmazásának meglehetősen sajátos eseteként kezelendő, ám való igaz: Oroszországban számtalan olyan internetes rovatot találhatunk, ahol magándetektívek a grafológia alkalmazására hivatkozva hirdetnek szolgáltatást (például <http://www.dae.ru/expertise/graphology.shtml>, <http://www.marpl.ru/>).

Orosz grafológusok

A grafológiát Oroszországban jelenleg művelők köre meglehetősen széles, ám tekintettel arra, hogy a képzés államilag elismert rendszerre még mindig várat magára, nincs egyértelmű előfeltétele annak, hogy valaki grafológusnak nevezze magát. A szükségesnek ítélt ismereteket önképzés útján elsajátító pszichológusok és más szakemberek mellett, főként Inessa Goldberg iskolájának köszönhetően ma már egyre több, a nyugati értelmezésben is grafológusként elfogadható szintű szakember található Oroszországban is. Ezen egyedülállónak nevezhető moszkvai iskola már praktizáló professzionális grafológusai közé sorolható Larisza Drigval, Olga Dobrjazko, Alekszandr Kulik és Anna Pecsina.

Az elmúlt években kiadott könyvei, újságokban és folyóiratokban megjelenő grafológiai írásai révén a legismertebb oroszországi grafológusnak Ilja Scsogoljev tekinthető, míg az orosz grafológiát szakmailag is magas szinten művelő pszichológusok között az Ukrajnában élő Vlagyimir Taranyenko neve említhető.

Bizonyos értelemben a grafológia saját útját járja néhány ezzel foglalkozó pszichológus, pszichografológus, mint például Szergej Alekszovszkij, Dmitrij Szmiszlov,

Galina Szmiszlova (grafoterapeuta), valamint Mihail Labo (nyomozó, az FSZB nyugállományú ezredese).

A komoly kezdeti eredményeket felmutató orosz grafológia – több mint hatvanéves szüneteltetést követően – a 90-es években kezdett lassan újraébredni. Az önképzéssel megszerezhető tudás állami elismerése azonban szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, tekintettel arra, hogy bizonyos körök a grafológiát áltudománynak minősítik. Az íráslemezést tudományos igényességgel művelők gyakran azért küzdenek, hogy azt ne sorolják a tenyérjólással egy kategóriába. Az elmúlt kétéves időszak kiemelkedő eredményei, mindenekelőtt Inessa Goldberg projektje azonban komoly mértékben erősítik a reményt, hogy végre Oroszország is csatlakozik a tudományos grafológiának megfelelő helyet adó országok széles táborába.

Urbán József

Irodalom

Urbán József: Cirill (orosz) betűszimbolika (szakdolgozat), Grafológiai Intézet, 2008
Ю. С. Петросян, А. Э. Петросян: Как разговорить почерк. Практическая графология для всех, Издательство Тверского университета бизнеса, Тверь, 1995, 94 old.
С. Ю. Алексоский - Я. В. Комиссарова: Основы графологии, Юрлитинформ, Москва, 2006, 216 old.
Инесса Гольдберг: Графология шаг за шагом. Как расшифровать почерк, Секреты почерка 1, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 224 old.
Инесса Гольдберг: Почерк и типы личности, Секреты почерка 2, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 192 old.
Инесса Гольдберг: Почерк и ваша успешность, Секреты почерка 3, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 160 old.
Инесса Гольдберг: Почерк и Ваша личная жизнь, Секреты почерка 4, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 160 old.
Инесса Гольдберг: Почерк - зеркало души, Секреты почерка 5, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 160 old.
Инесса Гольдберг: Тайны почерка, или Что на роду написано, Секреты почерка 6, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 160 old.
Инесса Гольдберг: Тайны почерка, или Проблемы на бумаге, Секреты почерка 7, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 160 old.
Инесса Гольдберг: Психология почерка, Секреты почерка 8, У-Фактория, АСТ Москва, 2008, 256 old.
Владимир Тараненко: Почерк, портрет, характер. Скрытая психодиагностика в практическом изложении
Издательство: Ника-Центр, 2006, 136 old.
Илья Щеголев: Тайны почерка, Питер, Москва, 2007, 128 old.
Илья Щеголев: 16 типов личности. Почерк и характер, Питер, Москва, 2007, 160 old.
Илья Щеголев: Тайны почерка. От маленькой буквы к великой судьбе, Питер, Москва, 2007, 128 old.